

Халқ сўзи

Ўзбекистон —
кељагаги
буюк
давлат

2023 йил — ИНСОНГА ЭЪТИБОР ВА СИФАТЛИ ТАЪЛИМ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2023 йил 19 январь, № 12 (8355)

Пайшанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

Корпоратив бошқарув тизими янада такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

Қонунчилик палатаси томонидан 2022 йил 31 майда қабул қилинган
Сенат томонидан 2022 йил 19 ноябрда маъқулланган

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 26 апрелда қабул қилинган «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги 223-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 6 майда қабул қилинган ЎРҚ-370-сонли Қонун тахририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2014 йил, № 5, 128-модда; 2015 йил, № 8, 312-модда, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда; 2018 йил, № 1, 1, 4-моддалар, № 4, 224-модда; 2019 йил, № 3, 166-модда, № 12, 880, 886, 891-моддалар; 2020 йил, № 1, 4-модда, № 7, 449-модда, № 10, 593-модда; 2021 йил, 4-сонга илова, № 10, 973-модда; 2022 йил, № 3, 216, 217-моддалар) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **63-модданин биринчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Жамият овоз берувчи акцияларининг ҳаммаси бўлиб камида бир фоизга эгалик қилувчи акциядорлар (акциядор) жамиятнинг молия йили тугаганидан кейин ўттиз кундан кечиктирмай, агар жамият уставига бундан кечроқ муддат белгиланмаган бўлса, акциядорларнинг йиллик умумий йиғилиши кун тартибига масалалар киритишга ҳамда жамиятнинг қузатув кенгашига ва тафтиш комиссиясига (тафтишчилигига) ушбу кенгашнинг ва комиссиянинг (тафтишчиларнинг) сон таркибидан ошмайдиган тарзда номзодлар кўрсатишга ҳақли, бундан қузатув кенгашининг мустақил аъзоларига номзодлар кўрсатиш мустасно»;

2) **76-модда:**

бешинчи ва олтинчи қисмлари чиқариб ташлансин;
еттинчи — ўн иккинчи қисмлари тегишлича **бешинчи — ўнинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;
олтинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Жамият қузатув кенгашининг сон таркиби жамият устави билан белгиланади, бунда қузатув кенгаши таркибига киритилмаган мустақил аъзолар сонини алоҳида кўрсатилиши керак»;

тўққизинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Қумулятив овоз беришда ҳар бир акциядор тегишли овозлар сонини жамиятнинг қузатув кенгашига сайланиши керак бўлган мустақил аъзолар ва бошқа аъзолар сонига алоҳида кўпайтирилади ҳамда акциядор шу тарихда олинган овозларни битта номзодга тўлиқ беришга ёки икки ва ундан ортиқ номзодлар ўртасида тақсимлашга ҳақли»;

қуйидаги мазмундаги **ўн биринчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Акциядорларнинг умумий йиғилишида сайланган қузатув кенгаши аъзоси мазкур йиғилиш баённомасида қайси акциядорнинг вакили эканлиги ёки қузатув кенгашининг қайси аъзоси мустақил аъзо эканлиги кўрсатилиши керак»;

3) қуйидаги мазмундаги **76-модда** билан тўлдирилсин:

«76-модда. Жамият қузатув кенгашининг мустақил аъзоси

Акциялари фонд биржасининг биржа котировкаси арағига киритилган жамиятнинг, шунингдек устав фондида (устав капиталда) давлат улуши 50 фоиздан ортиқ бўлган жамиятнинг қузатув кенгаши таркибига камида бир нафар мустақил аъзо киритилиши керак. Бунда қузатув кенгашининг мустақил аъзоларига номзодлар, агар жамият уставига бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, жамиятнинг қузатув кенгаши томонидан, қоида тарихида, акциядорлар умумий йиғилиши қўриб чиқиши учун танлов асосида кўрсатилади.

Қуйидагилар қузатув кенгашининг мустақил аъзоси бўлиши мумкин эмас:

сўнги уч йил ичида жамиятда ва (ёки) жамиятнинг аффилиланган шахларида ишлаган шахс;

(Давоми 2-бетда).

Оққўрғонлик Камола Мирзақулова 37 ёшда. Шириндан-шакор икки фарзанди билан фаровон яшаётган кунларнинг бирида ўзида ҳол-сизланиш, шарчоқ кучайиб бораётганини ҳис этди. Текширувларда жигарида ўзгаришлар борлиги аниқланди. Дори воситаларини қабул қилишни бошлади. Тавсиялар ва муолажалар натижасида соғлиғида яхши томонга ўзгариш кузатилмади. Унда жигар циррози ривожланиб бораётгани сабаб тушқунликка тушиб, аҳволи янада ёмонлашди. Камолага шифокор-

Акс садо

ЎЗБЕКИСТОНДА СИНГАПУР ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИНИ ТАҚРОРЛАШ, ИЛГОР ИҚТИСОДИЁТ ВА ЮКСАК РИВОЖЛАНГАН ЖАМИЯТГА ЭГА ЮҚОРИ ТЕХНОЛОГИЯЛАР МАМЛАКАТИГА АЙЛАНИШ УЧУН БАРЧА ШАРТ-ШАРОИТ МАВЖУД

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Сингапурга давлат ташрифи икки томонлама муносабатларни янги bosқичга кўтарди. Ташриф доирасида икки мамлакатнинг турли соҳалардаги ҳамкорлиги ривожига хизмат қиладиган муҳим ҳужжатлар тўғрисида имзоланди. Ўзбекистон етакчисининг Сингапурга ушбу тарихий ташрифи якунлари халқаро экспертларнинг ҳам катта қизиқишига сабаб бўлаётир. Халқаро таҳлил доиралари томонидан билдирилатган муносабатларда Ўзбекистон ва Сингапур жаҳон майдонида минтақавий барқарорлик ҳамда изчил тараққиёт масалаларида бир-бирига яқин ва ушаш ташаббусларни илгари сураётганлиги таъкидланмоқда.

Алвис ЭГЛИТИС,
“LETA” ахборот агентлиги халқаро янгилликлар бўлими муҳаррири (Латвия):

— Ташриф икки давлат ўртасидаги

кўп қиррали муносабатларни янада ривожлантириш йўлида муҳим қадам бўлди. Икки томонлама имзоланган салмоқли ҳужжатлар тўғрисида, шунингдек, савдо, сарможий ва молиявий соҳаларда аниқ келишувларга эришиш имконини берувчи кенг қўламли бизнес форумининг ўтказилиши Ўзбекистоннинг Сингапур билан шериклик муносабатларини мустаҳкамлашга бўлган интилиши қатъий эъжоланини кўрсатади.

Президент Шавкат Мирзиёев то-

монидан инсон капитални ривожлантириш ва юқори малакали кадрлар тайёрлаш, Сингапур томонини Ўзбекистондаги хусусийлаштириш жараёнларига жалб этиш, илгор “яшил технология”лар ва инвестицияларни қўллаб-қувватлаш орқали ўзаро савдони кенгайтириш каби асосий йўналишлар Ўзбекистон — Сингапур ҳамкорлиги кун тартибидан устувор вазифалар сифатида белгиланди.

Ўзбекистон раҳбарининг Сингапур ишбилармон доиралари вакиллари билан ўтказган очик мулоқоти тадбиркорлар ўртасида тўғридан-тўғри алоқаларни йўлга қўйиш, ўзаро манфаатли лойиҳаларни амалга оширишга хорижий сармоядорларни жалб этиш учун мустаҳкам замин яратди.

Устав капитали 500 миллион доллар бўлган Ўзбекистон — Сингапур инвестиция компаниясининг ташкил этилиши самарали ҳамкорликнинг янги bosқичини бошлаб берди.

Ким Санг ЧХОЛЬ,
Ханкук хорижий тиллар университетининг Марказий Осиё тадқиқотлари институти профессори, фалсафа фанлари доктори (Жанубий Корея):

— Президент Шавкат Мирзиёевнинг Сингапурга давлат ташрифининг асосий якунларини катта қизиқиш билан қузатдим.

Ўйлайманки, Сингапур саноатининг қўллаб-қувватлашга ўзига хос ва катта тажрибага эга давлат эканлиги назарда тутилса, мазкур таш-

риф Ўзбекистоннинг келажакдаги ривожланиши учун жуда фойдали бўлишини тасаввур қилиш қийин эмас.

Саммит чоғида Ўзбекистон раҳбари ўзаро ҳамкорликнинг жуда катта қизиқиш уйғотадиган асосий йўналишларига алоҳида тўхталди.

БЕБАҲО НЕЪМАТ

Тинчлик — бу бебаҳо неъмат. Унинг қадри, айниқса, бугунги таҳликали замонда жуда билинмоқда. Дунёнинг барқарор, манаман деган давлатлари ҳам зиддиятлар гирдобига фарқ бўлмоқда.

Тан олиш керак, тортишувлар, санкциялар, жаҳон сиёсати ҳарбийлашаётган вазиятда яшамоқдамиз. Ана шундай мураккаб пайтда мамлакат сарҳадларини асраш, халқимизнинг тинч ва фаровон ҳаётини таъминлаш давлатимиз, Қуролли Кучларимиз зиммасидаги масъуляти янада оширмоқда.

Муносабат

Бугунги кундаги таҳликали вазиятни олдиндан кўра билган Президентимиз Шавкат Мирзиёев ҳарбий соҳадаги ислохотларни олти йил олдин бошлаб берди. Қуролли Кучларни бошқариш тизimini такомиллаштириш, қўшинларнинг жанговар шайлиги ва руҳий тайёргарлигини ошириш, бўлиналари замонавий қурол-яроғ ва ҳарбий техникалар билан таъминлаш давом этирилди. Барча куч тузилмаларининг ўзаро ҳамкорликдаги ахборот-коммуникация тизимлари Қуролли Кучларни бошқариш жараёнларига изчил интеграция қилинмоқда. Ҳарбий бошқарув органлари ва қўшинларни биргаликда тайёрлаш тизимига хорижий армияларнинг ижобий тажрибалари жорий этилмоқда.

“Халқ ва армия — бир тану бир жондир” деган эзгу тамойил ўз натижасини бермоқда. Ҳарбий-маъмурий секторлар фаолияти самарасида ҳарбий шахарчалар инфратузилмаси тўлиқ янгилади, янги ўқув полигонлари барпо қилинди. Ҳарбий хизматчиларнинг ижтимоий-ҳуқуқий ҳимояси ҳам мустаҳкамланди.

билдирилган фикрлар муайян ҳулосалар чиқаришга ундайди. Айни пайтда давлатимиз раҳбарининг маърузаси қалбларимизни чексиз гурурга, ифтихорга тўлдирди. Ахир инсоният кўз ўнгиде жаҳон миқёсида янги тартиб-тамоийиллар шаклланаётган, янги куч марказлари ва хавф-хатар ўчоқлари пайдо бўлаётган бир кезде энг катта бойлигимиз бўлган тинчликни асраш, халқимиз фаровонлигини таъминлашдаги келажак режалар, долзарб вазифалар белгилаб олинди.

Биз чиқаришимиз керак бўлган ҳулосалардан бири шундаки, янги Ўзбекистон армиясини кечаги мезонлар билан қуриб бўлмайди. Тинч яшамоқчи эканмиз, шунга яраша қудратли армиямиз ҳам бўлмоғи шарт. Бунинг ортида ҳам аслида машаққатли меҳнат, уйқусиз, бедор тунар ётади.

Биз юртимизда тинчлик-осойишталик бўлсин, осмонимиз мусаффо бўлсин, деган гапларни дуои фотиҳа каби кўп такрорлаймиз. Тўғри, тинчлик — Аллоҳнинг буюк неъматидир, ҳаммамиз унун ҳам ҳаётимиз асоси, барча оруз-умидларимиз манбаи. Лекин “тинчлик бўлсин”, деган мазмундаги сўзларни қайта-қайта тилга олар эканмиз, кўпинча унинг маъно-мазмуни нечоғли теранлиги ҳақида ўйлаб кўрмаймиз. Маъно-мазмуни аниқланмаган сўзнинг эса таъсири ҳам, қадри ҳам бўлмайди. Айниқса, минтақамиз те-варағида ҳам хавф-хатарлар турган ҳозирги пайтда фақатгина шундай талақлар билан чекланиш қифоя эмас.

Олий Мажлис Сенатида

НАТИЖАЛАР ТАҲЛИЛ ҚИЛИНДИ, ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Кеча Олий Мажлис Сенати Халқаро муносабатлар, ташқи иқтисодий алоқалар, хорижий инвестициялар ва туризм масалалари қўмитасининг мажлиси бўлиб ўтди.

Сенаторлар, қўмита ҳузуридидаги экспертлар кенгаши аъзолари, тегишли вазирлик ва идоралар вакиллари, журналистлар иштирок этган тадбирда мазкур қўмитанин 2022 йилдаги фаолияти якунлари, шунингдек, 2023 йилга мўлжалланган асосий йўналиш ва вазифалари атрофида муҳокама қилинди.

Қайд этилганидек, ҳисобот даври қўмита учун қонун ижодкорлиги ва назорат-таҳлил фаолияти ҳамда парламент дипломатиясини самарали тарғиб қилиш бўйича энг фаол даврлардан бири бўлди. Масалан, 2022 йилда қўмита томонидан 9 та қонун

қўриб чиқилиб, Сенат ялпи мажлислари муҳокамасига киритилган, қатор муҳим халқаро битим ва шартномалар ратификация қилинган. Айни чоғда давлат чегараси ва трансчегаравий сув ресурсларидан биргаликда фойдаланиш билан боғлиқ масалаларни узил-кесил тартибга солиш йўлида муҳим қадам бўлган Қирғизистон билан давлат чегарасининг айрим участкаларини делимитация қилиш тўғрисидаги шартнома ҳамда Андижон (Кампиробод) сув ombори тўғрисидаги битим ратификация қилинди.

Бизнинг интервью

ҚЎМИТА АЪЗОЛАРИ НИМАЛАРГА ЭРИШДИ, НИМАЛАРГА УЛГУРОЛМАДИ?

Яқинда Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлисида қуйи палатанин ۇтган йилдаги фаолияти сарҳисоб қилинди. Эътиборлиси, ҳисоботда Қонунчилик палатасида ўтган йили энг самарали фаолият юритган қўмиталар алоҳида эътироф этилди.

Хусусан, мажлисда етакчи қўмиталардан бири сифатида Коррупцияга қарши курашиш ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси тилга олинган эди.

Шундан келиб чиқиб, муҳбиримиз қўмита томонидан амалга оширилган ишлар, қўлга киритилган ютуқлар ва ечимлини кўтаётган масалалар юзасидан қўмита раиси Жаҳонгир Ширинов билан суҳбатлашди.

— **Айтингчи, Коррупцияга қарши курашиш ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси учун якунига етган 2022 йил қандай ўтди? Умуман, қўмита аъзолари ўтган йили нималарга эришди ва нималарга улгуролмади?**

— 2022 йил инсон ҳуқуқ ва эркинликларини қафолатли ҳимоялаш, қонун устуворлигини таъминлашни кучайтиришга қаратилган қонунлар қабул қилинган, умуман, норма ижодкорлиги фаолияти янги bosқичга кўтарилган йил сифатида тарихда қолди.

Инсон азиз

«ЖИГАРИМ МЕНГА
ЎЗ ЖИГАРИНИ БЕРДИ»

Юртбошимиз ташаббуси асосида яратилган янги тизим кўплаб беморларни соғлом ҳаётга қайтармоқда.

лар касаллик оғирлашиб бораётгани учун тезкор жарроҳлик амалиёти ўтказиш кераклигини тушунтиришди. Бу каби жарроҳлик харажатларини қоплашга оиланин молиявий имконияти етарли эмас эди. Камолага илк умид учқунини оилавий поликлиника шифокори берди. У донор топилса, жарроҳлик амалиёти Президент қарорига асосан имтиёзли равишда Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан қилиниши ҳақида тушунтирди.

Соғайишига умид пайдо бўлган қариндошлари донорлик учун таҳлиллар топширишни бошлади. Яқинлари донор бўлишмоқчилигини, Камолага ўз жигарини бермоқчилигини айтишди. Аммо ҳаммаси ҳам мос келвермади. Таҳлил натижаларига кўра кенжа синглиси Дурдонанин жигар тўқималари мос келиши аниқланиб, шифокорлар у қўшимча текширувлардан ўтиши зарурлигини айтишди.

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

Корпоратив бошқарув тизими янада такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

(Давоми. Бошланғич 1-бетда).

Жамият овоз берувчи акцияларининг беш ёки ундан ортиқ фоизига эгалик қилувчи (тўғридан-тўғри ва (ёки) аффилиланган шахслар орқали) акциядор; жамиятнинг ва (ёки) унинг аффилиланган шахсининг йирик миқозини ва (ёки) йирик етказиб берувчиси билан фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларда бўлган шахс. Бунда қайси шахслар билан базавий ҳисоблаш миқдорининг икки минг бараваридан кўп бўлган суммага тенг амалдаги шартнома мавжуд бўлса, ўша шахслар йирик миқоз ва йирик етказиб берувчи деб эътироф этилади; сўнги уч йил ичида жамиятга ва (ёки) жамиятнинг аффилиланган шахсларига аудиторлик хизматларини кўрсатган аудиторлик ташкилотининг ходими; кетма-кет олти йил давомида жамиятнинг кузатув кенгаши таркибига кирган шахс; жамият ва (ёки) унинг аффилиланган шахслари билан бирор-бир келишувга эга бўлган шахс, бундан кузатув кенгаши аъзосининг вазифалари ва функциялари бажарилишини таъминлаш билан боғлиқ бўлган келишувлар мустасно; жамиятнинг бошқарув ва ички назорат органларининг ва (ёки) унинг аффилиланган шахсларининг аъзоси бўлган шахснинг ёки сўнги уч йил ичида уларга аъзо бўлган шахснинг яқин қариноқи ёки қуда томондан қариноқи (ота-онаси, ака-укалари, опа-сингиллари, ўғиллари, қизлари, эри (хотини), шунингдек эрининг (хотинининг) ота-онаси, ака-укалари, опа-сингиллари ва фарзандлари) бўлган шахс; давлат бошқаруви органининг ёки давлат корхонасининг ходими бўлган шахс; жамиятнинг уставига ёки акциядорлар умумий йиғилишининг қарорлари билан тасдиқланган ҳужжатларда белгиланган талабларга мувофиқ бўлмаган шахс. Жамият жамиятнинг кузатув кенгаши таркибига сайланган мустақил аъзоларнинг реестрини юридади ва уни ўз расмий веб-сайтида эълон қилади. Жамият жамиятнинг кузатув кенгаши таркибига сайланган мустақил аъзоларнинг реестрини юридади ва уни ўз расмий веб-сайтида эълон қилади. Жамият жамиятнинг кузатув кенгаши таркибига сайланган мустақил аъзоларнинг реестрини юридади ва уни ўз расмий веб-сайтида эълон қилади. Жамият жамиятнинг кузатув кенгаши таркибига сайланган мустақил аъзоларнинг реестрини юридади ва уни ўз расмий веб-сайтида эълон қилади.

тақдирда, у жамиятни ва кузатув кенгашини бу ҳақда икки иш куни ичида хабардор қилиши шарт. Бу ҳолда ушбу модданинг биринчи қисмида белгиланган тартибда бошқа номзод мустақил аъзо сифатида тақлиф этилади. «Агар жамиятнинг кузатув кенгашининг мустақил аъзоси кузатув кенгашининг бошқа аъзолари билан бир қаторда ушбу Қонунда белгиланган тенг ҳуқуқлар ва мажбуриятларга эга бўлади»; 4) 81-модда қуйидаги мазмундаги еттинчи қисм билан тўлдирилсин: «Агар жамиятнинг ижроия органи томонидан йирик битим ёки аффилиланган шахслар билан битим тузиш тартиби бузилганлиги натижасида жамиятга зарар етказилган бўлса ва бунда жамият директорининг ёки бошқарув аъзоларининг ёхуд ишончли бошқарувчининг айби қонунчиликда белгиланган тартибда исботланса, жамиятнинг кредиторлар олдидagi қарздорлигини қоплаш учун унинг мол-мулки етарли бўлмаган тақдирда жамиятнинг мажбуриятлари бўйича субсидиар жавобгар бўлади»; 5) 82-модданинг иккинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилсин: «Миноритар акциядорлар қўмитасининг таркибига номзодлар бўйича тақлифлар жамиятга жамият кузатув кенгашига номзодлар бўйича тақлифлар киритиш учун назарда тутилган тартибда ва муддатларда киритилади, бундан кузатув кенгашининг мустақил аъзоларига номзодлар кўрсатиш тартиби мустасно».

«38¹-модда. Жамият кузатув кенгашининг мустақил аъзоси Устав фондида (устав капиталда) давлат улуши 50 фоиздан ортиқ бўлган жамиятнинг кузатув кенгаши таркибига қандам бир нафар мустақил аъзо киритилиши керак. Бунда мустақил аъзоликка номзодлар, агар жамият уставига бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, жамиятнинг кузатув кенгаши томонидан, қоида тартибидан, жамият иштирокчиларининг умумий йиғилиши қўриб чиқиши учун танлов асосида кўрсатилади. Қуйидагилар кузатув кенгашининг мустақил аъзоси бўлиши мумкин эмас: сўнги уч йил ичида жамиятда ва (ёки) унинг аффилиланган шахсларида ишлаган шахс; жамият устав фондининг (устав капиталининг) беш ёки ундан ортиқ фоизига эгалик қилувчи (тўғридан-тўғри ва (ёки) аффилиланган шахслар орқали) шахс; жамиятнинг ва (ёки) унинг аффилиланган шахсининг йирик миқозини ва (ёки) йирик етказиб берувчиси билан фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларда бўлган шахс. Бунда қайси шахслар билан базавий ҳисоблаш миқдорининг икки минг бараваридан кўп бўлган суммага тенг амалдаги шартнома мавжуд бўлса, ўша шахслар йирик миқоз ва йирик етказиб берувчи деб эътироф этилади; сўнги уч йил ичида жамиятга ва (ёки) жамиятнинг аффилиланган шахсларига аудиторлик хизматларини кўрсатган аудиторлик ташкилотининг ходими; кетма-кет олти йил давомида жамиятнинг кузатув кенгаши таркибига кирган шахс; жамият ва (ёки) унинг аффилиланган шахслари билан бирор-бир келишувга эга бўлган шахс, бундан кузатув кенгаши аъзосининг вазифалари ва функциялари бажарилишини таъминлаш билан боғлиқ бўлган келишувлар мустасно; жамиятнинг бошқарув ва ички назорат органларининг ва (ёки) унинг аффилиланган шахсларининг аъзоси бўлган шахснинг ёки сўнги уч йил ичида уларга аъзо бўлган шахснинг яқин қариноқи ёки қуда томондан қариноқи (ота-онаси, ака-укалари, опа-сингиллари, ўғиллари, қизлари, эри (хотини), шунингдек эрининг (хотинининг) ота-онаси, ака-укалари, опа-сингиллари ва фарзандлари) бўлган шахс;

давлат бошқаруви органининг ёки давлат корхонасининг ходими бўлган шахс; жамиятнинг уставига ёки жамият умумий йиғилишининг қарорлари билан тасдиқланган ҳужжатларда белгиланган талабларга мувофиқ бўлмаган шахс. Жамият кузатув кенгашининг мустақил аъзоси кузатув кенгашининг бошқа аъзолари билан бир қаторда ушбу Қонунда белгиланган тенг ҳуқуқлар ва мажбуриятларга эга бўлади»; 2) 42-модда қуйидаги мазмундаги олтинчи қисм билан тўлдирилсин: «Агар жамиятнинг ижро етвучи органи томонидан йирик битим ёки аффилиланган шахслар билан битим тузиш тартиби бузилганлиги натижасида жамиятга зарар етказилган бўлса ва бунда жамият директорининг ёки коллегиял ижро етвучи органининг айби қонунчиликда белгиланган тартибда исботланса, жамиятнинг кредиторлар олдидagi қарздорлигини қоплаш учун унинг мол-мулки етарли бўлмаган тақдирда жамиятнинг мажбуриятлари бўйича субсидиар жавобгар бўлади».

3-модда. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Давлат активларини бошқариш агентлиги ва бошқа манфаатдор ташкилотлар ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин; ижроияларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

4-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси: ҳуқуқ қарорларини янада кенгайтириш ва судлар фаолияти самарадорлигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисидаги Президент Фармони қабул қилинди. Бу айни ҳоҳдаги ишларни янги босқичга олиб чиқиши билан аҳамиятлидир.

5-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан ушбу ўтган кунга қиради.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри, 2023 йил 18 январь № ЎРҚ—814

ЎЗБЕКИСТОНДА СИНГАПУР ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИНИ ТАҚРОРЛАШ, ИЛГОР ИҚТИСОДИЁТ ВА ЮКСАК РИВОЖЛАНГАН ЖАМИЯТГА ЭГА ЮҚОРИ ТЕХНОЛОГИЯЛАР МАМЛАКАТИГА АЙЛАНИШ УЧУН БАРЧА ШАРТ-ШАРОИТ МАВЖУД

Улар орасида Сингапурнинг бошқа давлатлардан анча олдинда бўлган давлат бошқаруви соҳасида кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор қаратмоқчиман. Ўзбекистонда илгари ҳуқуқатга ўтиш бўйича амалга оширилаётган маъмурий ислохотлар, шунингдек, Сингапурнинг самарали давлат бошқарувини яратишдаги муваффақиятларини инобатга олган ҳолда бу самарали ҳамкорлик бўлишига аминман. Шунингдек, мен Ўзбекистон раҳбариятининг келажакдаги жараёнларга асосланиши мумкин бўлган «яшил технология»ларни жалб қилиш истигага ҳам эътибор қаратдим. Ишончим комилки, бу оқилона ва узоқни кўзлаган қарордир.

Идальго АЛФАРО, Мадрид Ишбилармонлар форуми раҳбари (Испания): — Икки давлат раҳбарлари ўртасида муҳокама қилинган масалалар қўлимиз Ўзбекистоннинг иқтисодий устувор йўналишларини янада илгари суришга бўлган интилишини тасдиқлайди. Аввало, Президент Шавкат Мирзиёев томонидан Сингапур билан ҳамкорликнинг асосий йўналишлари, хусусан, инсон капиталини ривожлантириш, Сингапур тажрибаси ва сармоясини, илгор «яшил» ва рақамли технологияларни жалб этиш, инфратузилма лойиҳалари ва ўзаро савдонинг кенгайтириш бўйича ҳамкорликнинг асосий йўналишлари аниқ белгилаб берилганини алоҳида таъкидламоқчиман. Бугунги мураккаб даврда Сингапур билан савдо-иқтисодий ва сармоявий соҳаларда иқтисодий ҳамкорликни янада чуқурлаштириш, иқти-

содийнинг турли тармоқларида қўшма лойиҳаларни амалга ошириш бўйича Ўзбекистон Президенти томонидан белгилаб берилган устувор йўналишлар алоҳида аҳамият касб этади. Биз Ўзбекистонда туб ислохотлар жараёнида яратилаётган янги шароитлар савдо-иқтисодий алоқаларни диверсификация қилиш ва жадал ривожлантириш учун қанчалик кенг имкониятлар очаятганига гувоҳ бўлиб турибмиз.

Витольд КАРЧЕВСКИЙ, Польша Савдо-саноат палатаси вице-президенти: — Сингапур — ўз даврида туб ислохотлар натижалари билан бутун дунёга кескин ва изчил сакрашнинг кўрсатган Осийе давлатидир. Иқтисодиёти илгор, етарлича фаол ижтимоий-сиёсий ҳаётга эга бу ривожланган давлат бугун бошқа дўст мамлакатларга, жумладан, Ўзбекистонга ўз сармояларини ва янги технологияларни орқали ёрдам беришга очик ҳамда тайёр эканлигини намоян этмоқда. Ишончим комилки, бугунги кунда Ўзбекистонда Сингапур тараққиёт йўлини тақрорлаш, илгор иқтисодиёт ва юксак ривожланган жамиятга эга юқори технологиялар мамлакатига айланиш учун барча шарт-шароит мавжуд. Сўнги йилларда Ўзбекистонда амалга оширилган туб ислохотлар катта муваффақиятларга эришиш имкониятини яратди. Ислохотлар самаралари деярли барча соҳада намоян бўлмоқда. Аммо бу фақат бошланғич, олдинда энергетика, қон-металлургия саноати, қишлоқ хўжалиги ва қурилишда катта ўзгаришлар кутилмоқда. Бундан ташқари, томонлар таълим соҳасида ҳамкорлик қилишга ҳам келишиб олди. Инсонга

эътибор ва сифатли таълим йўлида Ўзбекистоннинг келажакка, жумладан, мамлакатда фаолият кўрсатаётган Сингапур университетларида кадрлар тайёрлаш бўйича катта режалари бор. Икки давлат раҳбарлари қўллаб соҳаларда амалий ҳамкорликни йўлга қўйиш учун катта заҳиралар мавжудлигини таъкидладилар. Асосий йўналишлар, шубҳасиз, «яшил технология»лар ва энг муҳим тармоқлар таълим, соғлиқни сақлаш, энергетика, транспорт ва бошқа соҳалардир.

Муҳаммад Якуб ШЕЙХ, Покистон Сенати аъзоси, «Пирамид Логистикс» транспорт-логистика компанияси раҳбари: — Биз покистонлик сийсатчи ва ишбилармонлар ўзбекистон Президентини Шавкат Мирзиёевнинг Сингапурга олиб бораётган таъриф ва эришилган келишувларни диққат билан кузатдик. Ўзбекистон етказиб шарафига Сингапурнинг миллий рамзи бўлган орхидея гулининг янги навига ном бериш маросими Президент Шавкат Мирзиёевга ҳурмат ва эҳтиром рамзигина бўлиб қолмасдан, балки унинг халқаро миқёсдаги таниқли давлат ва сийсат арбоби сифатида эътироф этилишини ҳам аналгади. Ўзбекистон ва Сингапур ўртасидаги муносабатлар, уларнинг Марказий ва Жануби-Шарқий Осийедаги минтақавий ҳамкорлик ва интеграцияни кенгайтириш борасидаги иштироқлари, ўз навбатида, биз, покистонлик тадбиркорлар ва сийсатчилар учун ҳам жуда муҳим аҳамият касб этади. Ўзбекистон ва Сингапур халқаро майдонда минтақавий барқарорлик ва изчил тараққиёт масалаларида бир-бирига яқин ва ўхшаш та-

Фикр

СУДЬЯЛАР ИШИГА ҲАР ҚАНДАЙ АРАЛАШУВ ҚАТЪИЙ ЖАЗОЛАНДИ

Шу йилнинг 16 январида «Одил судловга эришиш имкониятларини янада кенгайтириш ва судлар фаолияти самарадорлигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисидаги Президент Фармони қабул қилинди. Бу айни ҳоҳдаги ишларни янги босқичга олиб чиқиши билан аҳамиятлидир.

дан апелляция ёки кассация тартибида қўрилган ишларни мазкур судларда тафтиш тартибида қайта қўриб чиқиш, вилоят ва унга тенглаштирилган судлар томонидан тафтиш тартибида қўрилган ишларни Олий суднинг судлов ҳайъатларида тафтиш тартибида қайта қўриб чиқиш, юқори инстанция судлари томонидан ишни янгидан қўриш учун қўйи судларга юбориш тартибини бекор қилиш ҳамда уларга иш бўйича яқиний қарор қабул қилиш масъулияти юклованэтир. Фармонда судьяларнинг чинакам мустақиллигини таъминлаш мақсадида уларнинг ишига ҳар қандай аралашув қатъий жазоланиши, судьяларнинг ҳавотирсиз ишлаши учун давлат томонидан барча шароит яратилиши кўзда тутиляпти. Эътиборлики, Фармон билан Суд-ҳуқуқ соҳасидаги қонунчиликни таҳлил қилиш департаменти ташкил этилди. Мазкур департамент суд фаолияти соҳасидаги қонунчиликни ҳамда одил судлов муаммоларини, шунингдек, одил судлов самарадорлигини илгор хоржий тажриба ҳамда замонавий ривожланиш тенденциялари асосида тизимли таҳлил қилади. Суд-ҳуқуқ соҳасидаги қонунчиликни, суд амалиёти ва суд иш юритиш тизимини янада такомиллаштириш бўйича тақлифлар ишлаб чиқади. Шу билан бирга, одил судлов соҳасига оид халқаро рейтинг ва индексларда Ўзбекистон Республикасининг ўрнини яхшилаш бўйича тизимли чоралар қўриш ҳамда фуқаролик, жиноят, иқтисодий ва маъмурий қонунчилик, судларнинг мустақиллигини таъминлаш соҳасида халқаро ҳуқуқнинг умумэтироф этилган принциплари ҳамда нормаларини ўрганиш, уларни миллий қонунчиликка имплементация қилиш бўйича тақлифлар ишлаб чиқади. Умуман, ҳужжатда белги-ланган вазифалар ижроси судлар фаолиятини рақамлаштириш жараёнини янада кенгайтиради, судларда ишлар сифатли ва ўз вақтида қўрилишига эришилади. Энг асосийси, судьяларнинг чинакам мустақиллигини таъминлаш, аҳолининг одил судловга бўлган ишончи ошади, жамиятда қонун устуворлиги таъминланади.

Даврон АРИПОВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати.

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ ИСТИҚБОЛЛАРИ

Ўзбекистон ва Сингапурнинг дипломатик алоқалари узоқ тарихга бориб тақалма-да, самарадорлиги нукта назаридан алоҳида ажралиб туради. Ўзбекистон мустақилликка эришгандан кейин Осийе — Тинч океани минтақасидаги ривожланаётган мамлакатлар, жумладан, Сингапур Республикаси билан дўстона алоқаларга киришди. Сингапур мамлакатимиз мустақиллигини 1992 йилда тан олган, 1997 йил 8 апрелдан дипломатик алоқалар ўрнатилган. 2017 йилга келиб Ўзбекистон ва Сингапур ўртасидаги дипломатик ва иқтисодий алоқалар ривожини янги босқичга кўтарилди. Бунинг мантиқий давоми сифатида шу йилнинг 10 январь кунини Сингапурда «Ўзбекистон ва Сингапур: ўзаро манфаатли шериклик истиқболлари» мавзудаги давра суҳбати бўлиб ўтганлигини таъкидлаб ўтишимиз мумкин. Тадбирда Сингапур ва Ўзбекистон муносабатларининг жорий ҳолати, алоқаларни янада ривожлантириш истиқболлари ва манфаатли ҳамкорлик йўналишлари муҳокама этилди. Ўрнатилган ишончли муносабатлар туфайли барча йўналишдаги ўзаро алоқалар динамикаси барқарор ўсиб бораётганини кўришимиз мумкин.

Ҳамкорликнинг янги истиқболлари ҳақида эътибор қаратмоқда. «Яшил энергетика», кенг тарқалган инновациялар, иқтисодиёт тармоқларини рақамлаштириш ва энергия тежайиди-ган технологиялар каби соҳалардаги ҳамкорликка катта қизиқиш билдирмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг шу йил 17 январь кунини амалга оширган Сингапурга давлат таърифидан қўзланган мақсад ҳам мазкур мамлакат билан алоқаларни янги босқичга кўтаришга қаратилган. Ва айта туриш керакки, ушбу тарихий таъриф чоғида муҳим амалий натижаларга эришилди. Давлатимиз раҳбари таъриф чоғида ушбу мамлакат Президентини Халима Якуб ва Бош вазир Ли Сянь Лун билан музокаралар ўтказди. Музокаралар жараёнида томонлар мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни янада чуқурлаштириш истиқболлари, ижтимоий-сиёсий ҳаётни демократлаштириш борасидаги исло-

ҳотлар юзасидан фикр алмашилди. Таълим соҳасида фаол ҳамкорлик қилинаётгани мамуният билан қайд этилди. Тошкентда Сингапур менежментни ривожлантириш институти ҳамда Сингапур технологиялар, менежмент ва коммуникациялар академияси муваффақиятли фаолият юритмоқда. Таъриф чоғида делегациялар раҳбарлари ҳузурда икки мамлакат ҳуқуқлари, вазирлик ва идоралари даражасида Ўзбекистон — Сингапур ҳамкорлигини янада кенгайтиришга қаратилган 8 та ҳужжат имзоланди. Хусусан, таълим, транспорт, соғлиқни сақлаш, кадрлар, шу жумладан, давлат хизматчиларини тайёрлаш соҳаларида ҳамкорлик тўғрисида битимлар имзоланди. Шунингдек, савдо-иқтисодий шериклик ва ички мамлакат прократуралари ўртасидаги ҳамкорлик бўйича келишувларга эришилди. Ўзбекистон Президенти кўннинг иккинчи ярмида Сингапур ишбилармон доиралари билан учрашув ўтказди.

Тадбирда Сингапур меҳнат вазири — савдо ва саноат иқтисодиёти вазири Ленг Си Танг, Сингапур бизнес федерацияси раиси Минг Ян Лим, ушбу давлатнинг «Indorama», «Meinhardt group», «CPG Corporation», «Changi Airports», Сингапур менежментни ривожлантириш институти, «TMC Academy», «Virtus Health» каби 15 та йирик компаниялар раҳбарлари иштироқ этди. Мазкур учрашув конструктив амалий натижалар руҳида ташкил этилди. Музокаралар якунида Ўзбекистон — Сингапур бизнес форуми натижалари мамуният билан қайд этилди. Зеро, унинг доирасида умумий қиймати қарийб 5 миллиард долларлик инвестиция, савдо ва молиявий келишувларга эришилди. Хулоса ўрнида айтганда, икки давлат раҳбарларининг мазкур учрашуви Ўзбекистоннинг ташқи дунё билан мулоқотидаги яна бир улкан ютуқ ҳисобланади. Ва мазкур таъриф ўзбек дипломатиясининг Жанубий Осийе минтақасига янги истиқболли йўналиш сифатида қараётганлигини аналгади. Абдугани САНГИНОВ, Олий Мажлис Сенати аъзоси.

БЕБАҲО НЕЪМАТ

Бундай эзу даъватлар замирида аниқ маъно, амалий ҳаракат бўлиши керак. Ахир тинчлик-осойишталикни қуруқ ваъзонлик билан сақлаб бўлмайди-ку?! Бир ўйлаб кўрайлик, турли давлатлар, турфа сиёсий кучларнинг бир-бирига зид бўлган манфаатлари ўзаро тўқнашаётган бугунги мураккаб дунёда тинчлик-осойишталикни сақлашга осонликка эришиб бўладими? Афсуски, онгимизга тинчликни таъминлаш — бу давлатнинг, чегарачи ёки ички ишлар органлари ходимларининг, хавфсизлик идораларининг иши, деган но-тўғри тушуна ўрнашиб қолган. Албатта, бу масалага, аввало, биринчи раундда бурчидир. Шу боис бугун ҳар бўзимиз "Тинчлик-осойишталикни, шу мусоффо осмонни асраш учун мен нима қиламан, бу йўлда ўз хузув-халоватимдан воз кечишга тайёрманми?" деган саволни ўзимизга беришимиз, кундалик фаолиятимизни шу нуқтаи назардан баҳолашимиз зарур. Афсуски, жойларда, айрим маҳалларда бу борада ҳали-ханаў беғамлик, лоқайдлик, ўзибўларчилик ҳолатларига йўл қўйилмоқда.

Холбуки, бир ҳақиқат барчамиз учун аён бўлиши керак: хушёр ва оғох яшаш — бу бир кунлик ёки бир ойлик мавсумий масала эмас, балки кундалик иш, доимий амалий ҳаракат бўлиши лозим. Аввало, ёшларимизнинг онгу тафаккурига, қалбига қиршига уринаётган ёт, бузғунчи ғояларга қарши муросасиз курашимиз даркор. Айрим маҳалларда турли уйдирма гаплар, бўҳтонлар тарқатаётган, бузғунчилик қилаётган гаразли кимсаларнинг, дин номидан қабих ният билан даъват юргизаётган баъзи бемаза одамларнинг кирдикорларига бепарво бўлиб, чидаб юришнинг ўзи бундай қора ниятли кимсаларга кўмак беришдир, деб билишимиз керак.

Афсуски, баъзи одамлар мана шундай бемаъни ишларни қўриб, кўрмасликка олади, бунинг менга даҳли йўқ, деб ўйлайди. Ваҳоланки, бу каби беғамлик қандай янгли оқибатларга, оғир фожиаларга олиб келиши мумкинлигини тасаввур қилиш қийин эмас. Бу аниқ ҳақиқатнинг исботини ўз ҳаётида ҳам яқин кўриб турибмиз. Биз тинчлик ўз-ўзиндан бўлаверадиган, деган содда, очигини айтганда, сохта ва зарарли тасаввурдан қутулсак, мақсадга мувофиқ бўлади.

Мамлакатимизда одам савдосига қарши изчил кураш олиб борилаётган бир пайтда бу борадаги жиноятлар ҳам сезиларли даражада камаймаётгани ачинарли. 2022 йилнинг ўзига ушбу йўналишда 165 та жиноят иши кўзгатирилган ҳам бунинг далилидир. Айниқса, шахоний мақсадларда содир этилган жиноятлар, мажбурий хелмак, қақалоқ савдоси билан боғлиқ қилмишлар оқибатида 191 нафар фуқаронинг жабрлангани, уларнинг 28 нафари воёга етмаган, 141 нафари аёллар экани барчамизда жиҳдий хавотир уйғотади.

Албатта, бу каби жиноятлар гирдобига тушиб қолганларга давлатимиз алоҳида ғамхўрлик кўрсатмоқда. Охириги икки йилда Президентимизнинг қатъий иродаси тўғрисидаги жавобдор ҳаракатлар олиб борилаётган давлатлардан 550 дан зиёд хотин-қизлар ва уларнинг фарзандлари "Меҳр" операцияси орқали Ватанга олиб келинди. Айниқса, "Меҳр-5" операцияси натижасида уруш давом этаётган жанг майдонлари ва ертуваларидан 24 нафар аёл ва 69 нафар боланинг ўзбекистонга олиб келингани жаҳон жамоатчилигининг олқишига сазо-

вор бўлди. Энг муҳими, улар даволанди, ўқиш, иш ва яшаш жойлари билан таъминланди.

Эркин ва фаровон ҳаёт қуришдек асрий орузига эришиб, зулм ва зуравонликдан, қарамликдан эндигина халос бўлган халқимиз яна манфур кучлар олдида тиз чўкмайди. Уларнинг ўз бузғунчи ғоялари билан фарзандларимизни ёмон йўлларга бошлашига, ўз ота-онаси, халқи, Ватанига душман қилиб қўйишига томошабин бўлиб қараб тураемизми? Йўқ, асло! Президентимиз Хавфсизлик кенгашининг кенгайтирилган йиғилишида таъкидлаганидек, биз ҳар қандай вазиятда ҳам Ўзбекистоннинг давлат суверенитети, унинг сарҳадлари дахлсизлиги ва ҳудудий яхлитлигини таъминлашимиз шарт. Бу — бизнинг тарих ва келажак авлодлар олдидаги муқаддас бурчимиз ва мажбуриятимиздир.

Айтмоқчиманки, буюк ва қаҳрамон аждодларимизнинг воқислари сифатида халқимизнинг, миллатимизнинг шаънини пок асраб яшамасак, бу уларнинг ўлмас руҳи олдида хиёнат бўлади. Акс ҳолда, бизга ишониб, умид қўзини тикиб турган болаларимиз, невараларимиз олдида ким деган одам бўлаемиз? Истиклол йўлида, озодек йўлида чеккан шунча заҳмат ва машаққатларимиз зоё кетмайди! Биз тинчлик ва осойишталикни, озодек ва адолатни юксак қадрлайдиган, тарихнинг барча оғир синовларидан мардона ўтиб, хамisha мағрур яшашга урганган халқимиз. Биз Жалолиддин Мангуберди, Амир Темур сингари буюк зоғларнинг авлодлари, ўз она юртимизда озодек ва мустақил яшашга ҳақлимиз. Ватанимизни кўз қарақчилиқ асраб, элимиз, юртимиз шаънини, ор-номусимиз, қадр-қимматимизни, мунос оналаримиз, аёлларимиз ва қизларимизни ҳимоя қилиб, матонатли миллат, буюк ва жасоратли халқ бўлиб яшашга муносибимиз. Энг муҳими, қалбимизда гурур, билгимизда куч бор экан, биз тинчликни ҳимоя қилишга, унга ҳавф солаётган қучларга қарши курашишга, қаддимизни тик тутиб, бошимизни баланд қўтариб яшашга қодиримиз. Бизнинг мақсадимиз дунёнинг барча халқлари билан тенг бўлиб, уларнинг бахт-саodatидан қувониб, дўст ва ҳамкор бўлиб яшашдир.

Ўзбекистонда 16 та диний конфессияга мансуб 130 дан ортиқ миллат ва эллар вакиллари яшаётганини, қўпбал мийлий маданий марказлар ҳамда дўстлик жамиятлари фаолият юритаётганини инобатга олсак, бу мақсаднинг рўёбини ҳам амалда қўраётганимиз ойдинлашади. Унибўлиб келаётган фарзандларимизни ҳам мана шу руҳда тарбияламоқдамиз.

Модомики, тинчликни сақлаш, уни мустаҳкамлаш кундалик ишимиз, муқаддас бурчимиз экан, жамиятнинг ҳар бир аъзоси, аввало, ўз вазифамизни виждонан адо этишимиз, шу билан бирга, гаразли мақсадда қўйилаётган ахборий хуружларга, уйдирма ва миш-мишларга берилмасдан, содир бўлаётган воқеаларга оқиб кўз билан қарашимиз, ўз уйимиз, ўз маҳалламиз, шаҳар-қишлоғимизда осойишталик барқарор бўлиши учун жон куйдиришимиз, мана шу ҳақиқатни чуқур англаб, оғоҳлик ва хушёрликни ҳаётимиз мезонига айлантиришимиз зарур. Зотан, бугунги давр, минтақамиздаги қуролли можаролар биздан доим оғоҳлик ва ҳар томонлама шайлиқни талаб қилади. Бу борада ҳам замонавий билимларни эгаллаган, саложатли ҳарбий кадрлар билан бирга кўриб келишимиз зарур. Зотан, бугунги йилларда ташкил қилинган "Темурбеклар мактаблари", Мудофаа вазирлиги тизимидagi олий ўқув уюштуруларнинг фаолияти эса бундай ёшларни тайёрлаш имкониятларини кенгайтирди.

Теран фикр юритсак, инсонга тинчлик, осойишталикдан кўра тансиқроқ, азизроқ неъмат йўқ. Юрт нотинч бўлса, тўй-томоша, хурсандчилик, ўйин-қўлги татимайди. Урушлар тўғрисидаги инсонлар ўртасида меҳр-оқибат, одамгарчилик унутилади, бошланган ҳайри ишлар, улуғ мақсадлар қолиб кетади. Барчанинг ҳаётидан хузув-халоват, турмушидан ором-фароғат кўтарилади. Шу ўринда бир воқеа ёдга тулади. Афғонистондан келган бир меҳмон "Сизлар менчалик тинчликнинг қадрига етмайсизлар", деб қолди. Бироз ранжиб: "Йўғ-е, нима учун биз тинчликнинг қадрига етмас

эканмиз. Барчаси учун Аллоҳга беҳисоб шукрлар айтамиз. Юрт равнақи учун ҳаммамиз баҳолӣ кудрат меҳнат қилаемиз", дедим. Меҳмон фикрида қатъий туриб: "Мен неча йиллардан бери биринчи марта тинчгина ухладим. Ҳадик, хавф-хатар йўқ. Бу сизлар учун одатий ҳолдир, лекин биз учун ўта камбў ҳодиса", деди.

Президентимиз дунёда ахборот хуружлари ҳам кенгайиб бораётганини қайд этди. Ҳақиқатан ҳам қандайдир тор ғоялар ниқоби остида ўз маффаатларини илгари суриш, имкониятлари нисбатан чекланган мамлакатларни ана шу манфаатлар қурбонига айлантириш, жамоатчилик фикрини чалғитишга қаратилган ахборот хуружлари сони ошиб бормоқда. У ёки бу мамлакатни ёмонотиқ қилиш, ўз танлаган йўлидан қайтаришга уринишлар замирида тор манфаатлар ётганини барча бирдек тушуниб етмайпти. Бошқача айтганда, одамлар онгини, дунёқарашини у ёки бу ғоялар таъсирига бўйсундиришда сохта ахборот муҳим роль ўйнайди.

Мутахассислар таъкидича, айни пайтда дунёнинг 120 дан ортиқ давлатларида ахборот тажовузлари уюштирилишни турли тизимлари яратилган бўлса, 20 га яқин давлатларда ядро қуроллари ишлаб чиқариш устида иш олиб бориляпти. Бу мафкура полигонлари ядро полигонларидан ҳам хатарлироқ қуролга айланиб бораётганини яна бир тасдиқидир.

Нима бўлганда ҳам глобаллашув жараёнилари шароитида у ёки бу мамлакатнинг миллий хавфсизлигига қаратилган таҳдидлар орасида ахборот хуружлари асосий ўринини эгаллаётганини мутахассислар унинг кишилар онгига таъсир этиш кучи юқорилиги билан изоҳламоқда. Ахборот хуружлари, дея таърифланаётган бундай хатти-харакатлар у ёки бу мамлакатга фақатгина таҳдид қилишдангина иборат эмаслигини ҳам унутмаслик лозим. Аслида бундай эълон қилинмаган "уруш"лар замирида ёлғон ахборот тарқатишдан ташқари, ижтимоий онгни эгаллаш, нишонга айланган мамлакат аҳолисининг миллий ва маданий қадриятларини йўққа чиқариш, уни тарихий хотирасидан айириб билан бирга кишилар онни, турмуш тарзига ёт ва беғона қадриятларини синдириш мақсадлари ҳам ётибди.

Ўзбекистон ҳам бундай хатарлардан холи эмас. Биринчидан, дунёда бизни қўрмалаштирган, мустақил сиёсатимизни, ўзимизни ўз қучимиз билан ҳимоялаш йўлидаги ҳаракатларимизни қабул қила олмайдиган, ханузгача бизга эскича кўз билан қараётган, Ўзбекистоннинг халқаро майдонда обрўйи ортиб бораётганини кўриб, қайфияти бузилаётган кучлар етарли.

Иккинчидан, бундай ахборий хуружлар замирида мана шу минтақадда жойлашган давлатларнинг орасини бузиш, уларни бир-бирига қарама-қарши қўйиш ва ўзаро ишончини йўқотиш мақсадида ивғоварлик ҳаракатларини кўриш мумкин. Энг ёмонини, бу уйдирмалардан қўзланган пинҳоний мақсад — минтақамизда яшаётган турли миллат ва динга мансуб одамларни таҳликага солиш, уларнинг юрағидан гулгула ва ваҳима туғдириш, эртанги кунга бўлган ишончини йўқоттирдан иборат. Ҳақиқатан ҳам, одам ҳар қуни мана шундай уйдирмаларни эшитаверса, беихтиёр хавотир ва ташвишга тушиши,

Мамлакат мудофаа саложатли қанчалик қудратли ва халқ билан бир тану бир жон бўлса, одамлар хотиржам яшайди. Хотиржамлик эса улуғвор режа-мақсадларни амалга оширишга ундайди. Шу нуқтаи назардан, Президентимиз Хавфсизлик кенгашининг кенгайтирилган йиғилишида мамлакатимиз мудофаси ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш борасида амалга қўйишга ишлари таҳлил қилиб, Қуроли Кучларимиз жанговар қобилиятини ошириш юзасидан навбатдаги вазифаларни белгилаб бергани халқимизнинг тинч ва осойишта ҳаётини таъминлаш, мамлакатимиз сарҳадлари хавфсизлиги ва ҳудудий яхлитлиги, суверенитетини ҳимоялашга қаратилган ишларни янада қучайтиришга хизмат қилади.

Ўзига ўзи тинчлигимиз, болаларимизнинг эртанги тақдири нима бўлади, деб савол бериши, безовта бўлиши — бу ҳам табиий бир ҳол.

Учинчидан, бугун яна шу нарса аён бўлмоқдаки, баъзи бир давлатлар ва сиёсий кучлар террорчи гуруҳларга, умуман, терроризмга қарши курашишга ўзининг бутун имконият ва кучларини сафарбар қилишга тайёр эканини кўпроқ сўзда ва баландпарвоз баёнотларда билдирмоқда. Амалда эса, афсуски, бу ўта муҳим, барча халқлар ва минтақаларнинг ҳаёт-мамотини халқ килувчи масала атрофида сиёсий ўйинларга ва савдоларга берилиб кетмоқда.

Президентимиз томонидан, аввало, Қуроли Кучларни рақамлаштиришни жадаллаштириш, соҳадаги вазирлик ва идораларнинг барча ахборот ресурсларини яна хавфсиз ахборот майдонига бириштириш зарурлигига эътибор қаратилади. Ҳарбий таълим дастурларини илгор тажриба асосида янгилаш, педагоглар малакасини ошириш, Ҳарбий инженерлар мактабини очиб бўйича қўрсатмалар берилгани, мамлакатимизнинг сафарбарлик соҳасидаги тайёргарлиги ва ҳудудий мудофасини ташкил этиш тизимини тубдан қайта қўриб чиқиш вазифаси қўйилгани, ҳарбий хизматчиларнинг ахлоқий-руҳий ва жанговар тайёргарлигини қучайтириш, ёшларда ватанпарварлик туйғусини юксалтириш бўйича тавсиялар берилгани сабаби ҳам шунда. Мақсад аниқ — тинчлигимизни асраб-авайлаш, сарҳадларимиз дахлсизлигини таъминлаш, мустақиллигимизни мустаҳкамлашда бировларга эмас, ўз қучимизга таянмоқчимиз.

Тарих синовидан ўтган ҳақиқат шуки, эзгу ғояларга, маънавий меросга, аъёналар ва замонавий талабларга асосланган ҳар қандай давлат тизими узоққа бормайди. Дунёда энг қуйин иш — инсонни тарбиялаш, унинг онгу тафаккурини шакллантириш, деган гап бор. Чунки бу борада қуруқ сўз ва хатто билим-тажрибанинг ўзи кифоя қилмайди. Бу борада, аввало, инсон ўзининг амалий иши ва эзгу савб-харакатлари, фидойилиги билан мақсаднинг тўғрлиги, ҳаққончилигини исботлаб бериши керак. Мақсадимиз оддий ва ҳаётий — ҳарбий хизматчилар, жулмадан, ёшлар қалби ва онгидан инсоний туйғулар қарор топиши, олижаноб филизатлар устувор бўлишига эришиш. Табиийки, бунда фарзандларимизнинг нафақат билимини ошириш, балки улар қалбида мустақиллигимизни мустаҳкамлаш билан боғлиқ янги тафаккур, янги ғояларни камол топтириш, уларни юртимиз тинчлиги, халқимиз фаровонлиги ва Ватанимиз тараққиотини таъминлаш йўлида эзгу ишларга рағбатлантириш, одамлар онгу шурида ҳаётимизнинг турли соҳаларида олиб борилаётган кенг қамровли ислохотларга дахлдорлик, бунёдкорлик, келажакка ишонч ва шукроналик туйғуларини ривожлантириш муҳим аҳамият касб этади.

Қутбиддин БУРҲОНОВ,
Олий Мажлис Сенатининг
Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси раиси.

ТИНЧЛИК ТАРОВАТИ ТАРАЛГАН ЮРТ

Умр яшаш учун ато этилади. Ҳаёт ўзининг пасту баланди билан, қувончу ташвиши билан гўзал, қимматли. Бир сўз билан ифода этсак, орзули, армонли. Мана шу — орзу ва армонга тўла дунёда инсон хамиша яхши сўзининг, меҳрининг гадоси. Аммо улғайиб борганимиз сайин сўзларнинг энг тоғлиси ТИНЧЛИК лутфи бўларкан.

Ўйлаб кўрсак, биргина шахс учун ҳам, элу юрт учун ҳам тинчлиги хотиржамликдан аъло неъмат йўқ экан. Нурунийларимиз доғра кўл онганида, тилига келган илк қалима — "Илоҳим, тинчлик, хотиржамлик берсин", деб бежиз дуо қилмайди.

Аслида, бу ҳаёт ҳақиқатини исботлашга ортиқча ҳожат йўқ. Ташвишлар гирдобидида тўлғониб турган дунё, яқин-йироғимизда содир этилаётган тала-тўғлар, тўқилаётган беҳуда қон, ҳазон бўлаётган умрлар, қакшаб қолаётган оналар, бўзлаётган норасида гўдаклар, йўқотишлар, азоблар, оғриқлар ҳеч қандам исбот талаб этмайди. Бундай дилларда бир оғиз ширин сўз анча-мунча дардга даво бўлиши ҳам табиий.

Шу боис ҳам яхши сўз инсон қалбининг қаноғи, десак, янглишмайди. Чунки лутфи гўзал, тили ширин, фикри тинч хамсуҳбатнинг хузуридан қайтаётган одам қалбидида қанот қичариб, уяётганга ўхшайди. Қолаверса, маънолиқ мадор бор сўз инсон қўлгини тоғдек қўтарди. Унга кун бахш этади, эзгуликча қорлайди. Айни пайтда ўйга чўмади. Ўзига, ўзлигига, жисму жаҳонга назар солади. Шу ўринда айтмоқ жоизки, оқиллар ўзига баҳо бермаган, яъни ўзига бино қўймаган! Ҳеч қачон ўзидан қўрилмаган, масрур бўлмаган. Ютуқлар, зафарлар қанчалар имкониятлари эшигини очмасин, улдасидан чиққан ишлари шукрини қилиб, амалга оширадиган хайрли юмушлари ҳақида ўйлаган, навбатдаги муаммолар ечимига қалит излаган. Бир қарасангиз, уларнинг ўзи учун яшашга вақти бўлмаган ҳисоби...

Ўзбекистон Республикаси Президенти, Қуроли Кучлар Олий Бош Қўмондонти Шавкат Мирзиёев раислигида бўлиб ўтган Хавфсизлик кенгашининг кенгайтирилган йиғилишини бевосита кузатиб, дилимдан аввало, шундай ўйлар кечди. Давлатимиз раҳбарининг ҳар бир сўзи, ҳар бир жумласи, аҳди, нияти, қарори фақатгина бир олий мақсадга — элу юрт тинчлигига, халқнинг ризолигига, фаровон ва тўқин ҳаётига қаратилгани қалбимизга қанот бағишлади. Эртанги кунга ишончимизни чандон оширди. Бу фикрлар нафақат ўз ватандошларимизнинг, балки дунё афкор оммасининг эътирофиди экани ҳам диққатга молик ҳолат.

Аммо тинчлик ҳам, давлат қудрати ҳам осмондан тушиб қолмаслигини, айниқса, бугун яхши биламиз. Қудрату тинчлигимиз ўз қўлимизда, бу неъматларга бўлган муносабатимизда эканини илғашимиз лозим. Тинчлигини асролаган, бахту қамолонини бой бераётган не-не элу юртлар аҳолини ҳар дақиқда, ҳар қуни кўриб турибмиз. Шу маънода, ушбу анжумани тарихий йиғилиш бўлди, десак, хато эмас.

Ортада қолган етти йил ичида бу борада амалга оширилган ишлар қўламу шу даражада улуғворки, мудофаа ҳақида йўналиганда, қўксинг тоғдек қўтарилади.

Қуроли Кучларни бошқариш тизимини такомиллаштириш, қўшинларнинг жанговар шайлиги ва руҳий тайёргарлигини ошириш, замонавий қурол-яроғ ва ҳарбий техникалар билан таъминлаш, айни пайтда қадрларнинг ҳарбий профессионалик даражасини ошириш билан бир қаторда, руҳий-маънавий тайёргарлиги, жанговар руҳини юксалтириш бўйича амалга оширилаётган ишлар шу даражада пухта ва ишончлики, беихтиёр ҳарбийларимизга, юрт тинчлиги йўлида хизмат қилаётган азамат ўғил-қизларимизга ҳавасингиз келади. Уларнинг сафиди турсам, шундай шарафлиқ Ватан учун хизмат қилсам, дейсиз.

Яна бир муҳим жиҳат шундаки, биз

давлатимиз қудратини ошириш ва ҳарбий ислохотларни юзга чиқаришда, аввало, буюк аждодларимиз қолдирган маънавий ва ҳарбий меросга таянаётганимиз, Жалолиддин Мангуберди, Амир Темур ва Бобур Мирзо каби бутун башарият тан олган улуғ саркардаларимиз фаолиятини дастуриламал қўлаётганимиз таҳсинга сазовордир. Шукрки, биз шундай муҳим соҳада ҳам бировга муҳтож эмасмиз, қимлардан дунё тажрибани қарзга олмаймиз. Аксинча, тинчликни таъминлаш борасидаги тарихий тажрибаларимизни дунёга беиминат улашамиз.

Шу ўринда Президентимиз ифтихор билан айтган сўзларни келтирмай илоҳ йўқ: "Кейинги йилларда амалга оширилган туб ислохотларимиз тўғрисида тарихан қисқа даврда Ўзбекистон Республикаси суверенитети ва ҳудудий яхлитлигини, сарҳадларимиз дахлсизлигини ишончли ҳимоя қилишга қодир бўлган, теқвор ва иччам миллий армияни ташкил этишга эришмоқдамиз. Ана шундай буюк тарихий жараёнда халқимизнинг ҳарбий соҳадаги бой меросига таяниб, Жалолиддин Мангуберди, соҳибқирон Амир Темур, Заҳриддин Муҳаммад Бобур каби буюк саркарда бобларимизнинг жанговар аъёнларини муносиб давом эттириб келаётган, жисмоний ва маънавий етуқ, замонавий билим, қурол-яроғ ва техникаларни пухта эгаллаган, давлат ва халқ манфаатлари учун ҳар қандай синов ва машаққатларни енгиб ўтишга тайёр бўлган ҳарбийларимиз доимо фаол иштирок этиб келаётганлари ҳар қанчалик қалбимизга қанот бағишлади".

Такрор бўлса ҳам айтмоқ жоизки, ана шу эътирофлар, яъни темир интизом, Ватанга садоқат, ўзга миллат ва ўзга халқларга қўрсатилаётган ҳурмат, меҳр-оқибат тўғрисидаги янги Ўзбекистонимизда тинчлик таровати таралиб турибди.

Давлатимиз раҳбари ҳар бир сўзи, ҳар бир қароридида элу юртимиз равнақи, бахтини қўзлаб, буюк Амир Темур бобомиздан мерос қолган адолат тантанасига рисола қилаётгани эса халқимизга улуғ аждодларимизнинг руҳи хамиша ёр, Яратган мададкор эканини аналтасда, ажаб эмас.

Биз эса шу эътироз, шу эзгу амалнинг ижобатини жаннатоманд дёримизнинг ҳар гўшасида, халқимизнинг гулгун чеҳрасидида нурда кўриб турибмиз. Ҳар биримизнинг хондонимиздаги тинчлик-хотиржамлик, омонлик, албатта, элу юрт тинчлигига очилган эшикдир. Ахир "бирники мингта, мингники туманга", дейди доноларимиз.

Ният қўлайлики, қалбимиздаги маърифат ва меҳру оқибат чироғи зинҳор хира тортмасин. Тинчлик таровати дилсимизни ёритсин, тинчлик шукронаси тилимизга бол тоғимзин. Холиқи олам бизни таъбиримиздан янглиштирмасин. Бунинг учун илқ навбатда "Асралгани асрайман", деган илоҳий даъватни ёддан чиқармайлик. Янги Ўзбекистонга ва унинг кўп миллатли халқига дунё аҳли ҳавасда яқай бошлагани рост бўлсин. Бу ҳавас бардавом бўлсин!

Маҳмуд ТОИР,
Ўзбекистон халқ шоири,
Олий Мажлис Сенати аъзоси.

НАТИЖАЛАР ТАҲЛИЛ ҚИЛИНДИ, ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Қолаверса, Халқаро меҳнат ташкилотининг қурилишда хавфсизлик ва меҳнат гигиенаси тўғрисидаги 167-сонли конвенциянинг ратификация қилиниши миллий қўнуқликни тақомиллаштиришга, қурилиш соҳасида хавфсизлик ва меҳнат гигиенаси бўйича халқаро стандартлар самарали жорий этилишини таъминлашга кўмаклашди.

Измил шартномасининг ратификация қилиниши Иқтисодий ҳамкорлик ташкилотига тўлақонли аъзо бўлиш учун ҳуқуқий асос яратди. Шунингдек, ўтган йили қўмита томонидан 10 та назорат-таҳлил тадбири ўтказилди. Муҳими, уларда асосий эътибор савдо-иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш, хоржий инвестицияларни жалб қилиш ва экспортни кенгайтириш йўлидаги мавжуд тўсиқларни бартараф этишга қаратилди. Жумладан, қўмита томонидан Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлигининг олий даражадаги таширлар якуни бўйича имзоланган "Йўл хариталари"ни амалга ошириш ҳолати тўғрисидаги ахбороти мунтазам равишда тинглаб борилди.

Ўзбекистон Республикасининг барча дипломатик ваколатхоналари раҳбарларининг икки томонлама ҳамкорлиги ривожлантириш борасидаги савб-харакатлар, улар бириктирилган ҳудудлар ва иқтисодиёт тармоқларида ишлар самарадорлиги тўғрисидаги ҳисоботлари эшитилди.

Мажлисда ҳудудлар билан ўзаро ҳамкорлик, уларнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишига кўмаклашувчи бўйича қўмита янги ёндашувлари қаторида тадбиркорлик субъектларини йўналишга қўйиб долзарб муаммоларни ҳайларда ўрганиш ташкил этилгани ҳам айтилди. Мисол учун мазукур ўрганишлар якунилари бўйича қўмита томонидан Фарғона вилоятида халқаро, ҳудудлараро транспорт йўлақларини, туризм инфратузилмасини ривожлантириш ва инвестицияларни жалб қилиш бўйича Транспорт вазирлигининг ахбороти таҳқиқий руҳда эшитилди.

Қўмитага келиб тушган фуқароларнинг қўпбал муурожаатлари асосида Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Ташқи меҳнат миграцияси агент-

лиги фаолияти юзасидан ҳисобот тинланди.

Қўмита томонидан Парламент дипломатияси концепциясига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Президентининг халқаро ташаббусларини жаҳон майдонидида тарғиб қилиш бўйича тизимли ишлар амалга оширилди. Хоржий мамлакатлар билан ҳамкорлик бўйича гуруҳларнинг 30 дан ортиқ мажлислари ўтказилди. Халқаро парламентлараро ташкилотлар — Парламентлараро Иттифоқ (ПА), ЕХХТ Парламент Ассамблеяси (ЕХХТ ПА), МДҲга аъзо давлатлар Парламентлараро Ассамблеяси (МДҲ ПА) билан ҳамкорликни янада ривожлантириш бўйича "Йўл хариталари" қабул қилинди.

Ҳисобот даврида фуқаролар билан мулоқот ҳам фаол давом эттирилди. Қўмита аъзолари томонидан 3 мингта яқин муурожаатлар қўриб чиқилди, фуқаролар иштирокида 3 минг 137 та сайёр ва шахсий қабуллар ўтказилди. Эътиборлиси, мазукур муурожаатларнинг катта қисми ижобий ҳал этилди.

Республика ҳудудларини ривожлантиришининг устувор йўналишларига мувофиқ қўмита халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари билан ишчи ҳамкорлики давом эттирди. Уларнинг тақлифлари асосида мамлакатимиз аҳолисини йўналишга қатор долзарб масалалар юзасидан муҳокамалар уюштирилди.

Олий Мажлис Сенатининг Фан, таълим ва соғлиқни сақлаш масалалари қўмитаси мажлисида ушбу қўмитанинг 2022 йилдаги фаолияти ҳамда 2023 йил биринчи ярим йилликда ам

Қўмита аъзолари нималарга эришди, нималарга улгуролмади?

Фаолиятимизга оид айрим рақамларни келтирамиз. Ҳисобот даврида парламент кўйи палатасига келган қонун лойиҳаларининг қарийб тўртдан бир қисми, яъни 24 фоизи бизнинг қўмита масъулигида қўриб чиқилган. Хусусан, қўмитамиз ўтган йили 32 та қонун лойиҳаси ҳамда 5 та бирлаштирилган, жами 37 та қонун лойиҳасини кун тартибига олиб чиқди. Шулардан 4 таси яхлит қонун лойиҳаси соҳибланса, 7 таси қўмита аъзолари иштирокида қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи асосида парламент кўйи палатаси муҳокамасига киритилган ва қабул қилинган қонун лойиҳалари бўлди.

Албатта, қонунларимиз сон жиҳатдан олдинги йиллардагига нисбатан ошмагана

ни билан ҳажм жиҳатидан ниҳоятда катта бўлди. Масалан, қарийб 600 та моддадан иборат Маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги кодекс лойиҳаси устида иш олиб борилди. Бундан ташқари, коррупцион жиноятлар тоифасини аниқлаштиришга ва улар учун жазони кучайтиришга қаратилган қонун лойиҳаси олиб чиқилди. Муҳими, одамларимизнинг у ёки бу фаолиятда учраб турган тўсиқлар ёки чекловларни олиб ташлашни, расмийчиликни қисқартиришни назарда тулғувчи қонунларимиз кўп бўлди.

Алоҳида таъкидлаш жоиз, мамлакатимизнинг жамики аҳолиси учун муҳим аҳамиятга эга тарихий ҳужжат — “Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси”га ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Конституциявий қонун лойиҳаси устида иш олиб борилди.

Халқимиздан келиб тушган тақлифлар, умумхалқ муҳокамаси қонун ижодкорлиги фаолияти билан доимий равишда шуғулланидиган депутатлар учун катта тажриба мактабини яратди. Аввало, тақлифлар қайси соҳадаги қонунларимиз қандай ишалаётгани, улардаги ижобий жиҳатлар билан бирга камчиликлар, бўшлиқларни аниқлаб, бirlamчи ҳулосаларни шакллантиришимизга имконият яратди. Бу тақлифлар

нинг тахлили хали узоқ йиллар давомида қонунчилик соҳасида турли мавзуларда тадқиқотлар ўтказишга асос бўлади.

— **Амалиётда қузатамизми, қонун қабул қилинганга кўп вақт ўтмайди, аммо унга қисқа фурсатларда ўзгариш ёки қўшимчалар киритилишига тўғри келяпти. Бу ҳолатга фикрингиз қандай?**

— Тан олиб айтиш керак, қонун ижодкорлиги соҳаси нафақат депутатлар, балки кўплаб қонун лойиҳаларини ишлаб чиқарган ташаббускорлар учун ҳам муҳим аҳамиятга эга. Албатта, қонун лойиҳасини тайёрлашда қонунчилик ҳолатини ва ҳуқуқнинг қўлланлиши амалиётини, жамоатчилик фикрини ўрганиш, халқро тажрибани ҳисобга олиш ишларини ривожлантиришга қаратилган мактаб яратилган. Лекин бу борада хали қилинадиган ишлар ҳам кам эмас.

Баъзан Қонунчилик палатасига кириб келган айрим қонун лойиҳаларининг ярмидан кўпини қайтадан ёзиб, тузатишга тўғри келадиган пайтлар ҳам бўлади. Масалан, ўтган йили қўмитага келиб тушган қонун лойиҳаларининг учтаси концептуал жиҳатдан қайта ишланди, бештаси қарийб

65 — 75 фоизгача ўзгартрилди. Шунингдек, учтаси 30 — 40 фоизгача ўзгартрилди, саккизтасига тахририй тусдаги ўзгаришлар киритилди.

Албатта, мукамаллиқнинг чек-чегараси йўқ, бугун пухта ишланган, деб ҳисобланган қонун эртанги кунда амалиётда биз кутган натижани бермаслиги ҳам мумкин. Шу боис ҳар доим қонун лойиҳаларини маромига етказишда соҳа мутахассислари, мустақил экспертларни жалб қиламиз.

Қисқа фурсатлардаёқ қонунга ўзгариш ёки қўшимча киритилиши ҳақидаги саволнингизга келсак, янги Ўзбекистон миллий ривожланишининг янги босқичига дадил қадам қўйди. Ҳаётимизнинг барча жаҳасида улкан ўзгаришлар юз берапти. Мамлакатимиз тараққиётининг янги погонасида олиб борилаётган ислохотлар, ўзгаришлар кўп бўлиши, ривожланишининг суръати жадаллашиб бораётгани қонунчилигимизда ҳам ўзгаришларни қузатилишига сабаб бўляпти. Буни нормал ҳолат, деб қабул қилиш керак.

— **Парламент назорати соҳасида қўмитанинг ўтган йилдаги Ҳиссаи ҳақида нима дея оласиз?**

— Ўтган йили қўмитамиз томонидан

11 та назорат-тахлий тadbiri ўтказилди. Хусусан, коррупциянинг олдини олиш ва унга қарши курашиш борасида олиб борилаётган ишларнинг самардорлигини ошириш мақсадида Олий ва ўрта махсус таълим ҳамда Соғлиқни сақлаш вазирликлари, Давлат солиқ қўмитаси ва бошқа тизимларда жойига чиқиб, ўрганишлар ўтказилди. Ўрганишлар якуни бўйича мансабдор шахсларнинг ахбороти эшитилди, айрим идораларнинг коррупцияга шариот яратувчи ҳужжатлари бекор қилинди ёки ўзгартрилди, айрим мансабдор шахслар эгаллаб турган лавозимдан озод этилди.

Дейлик, олий таълим тизимида талабаларнинг ўқишини кўчириш ва тиклаш ёки тиббиётда бепул хизмат олиш учун ордерларни тақсимлашда шафқатлиликни таъминлаш мақсадида ушбу жараёндаги ахборот-коммуникация технологиялари қўлланма бошланди.

Шунингдек, ўтган йили илк бор Қонунчилик палатаси янги мажлисида Коррупцияга қарши курашиш агентлигининг “Ўзбекистон Республикасида коррупцияга қарши курашиш тўғрисида”ги миллий намунаси қўриб чиқилди. Бу, парламент назоратининг янги шакли орқали депутатла-

римизнинг мамлакатимизда коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги ишларнинг ижро этилиши ҳолатлари, истиқболдаги режалари ҳақида хабардорлигини оширишга хизмат қилади.

Қўмитамиз депутатлари аҳолидан келиб тушадиган мурожаатларни қўриб чиқишда ҳам етакчи ўринни эгаллаб келмоқда. Ўтган йили Қонунчилик палатасига йўлланган 11 минг 125 та мурожаатнинг қарийб 43 фоизи, яъни 4 минг 870 таси бизнинг қўмита депутатлари томонидан изчиллик билан ўрганилган.

Эътиборли жиҳати шундаки, келиб тушган мурожаатларнинг салмоқли қисмини қонунчиликни тақомиллаштириш бўйича тақлифлар ташкил этди. Яхши аънава даражасига қўйилган янги механизмни ишга туширишда, яъни шу тақлифларнинг муаллифлари иштирокида давра суҳбатлари, мулоқотлар ўтказилди.

Яна бир муҳим томони шундаки, эндиликда парламент назорати якуни бўйича қўрилаётган қораларнинг таъсирчанлигини оширишимиз лозим, деб ҳисоблайман. Бинобарин, ҳар бир назорат тadbiri якуни бўйича натижадорликка эришиш, айбдор ёки масъулиятни ҳис қилмаган шахсларнинг жавобгарлигини кучайтириш жоиз. Депутатнинг ҳуқуқат асосига берган саволи, эътироз эътиборсиз қолмаслигини тўлиқ таъминлашимиз керак.

«Халқ сўзи».

Давра суҳбати

Ёшлар тарбиясида адабиётнинг ўрни муҳим

Парламент кўйи палатасининг Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси томонидан “Замон ва адабиёт” мавзусида давра суҳбати ўтказилди.

Депутатлар, шоир ва ёзувчилар, таниқли адабиётшунослар иштирок этган ушбу тadbирда қайд этилганидек, мамлакатимизда китобхонлиқни ривожлантириш, мутолаа маданиятини юксалтириш масаласи доимий эътиборда бўлиб, адабиёт соҳаси фидоиларини ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, уларнинг эркин ва самарали ижод қилиши учун зарур шароитлар яратиш бўйича салмоқли ишлар бажариш керак.

Тараққиётнинг тамал тоши ҳам, мамлакатни кудратли, миллиятни буюк қилдирган куч ҳам илм-фан, таълим-тарбиядир. Шунинг учун юртимизда таълим тизимини комплекс ривожлантиришга катта куч ва маблағ йўналтирилган. Айни чоғда адабиёт йўналишида ҳам.

Кўп йиллик ижодий тажрибага эга бўлган Қонунчилик палатаси депутатлари Хуршид Дўстмухамедов ва Фаридда Буттаева суҳбат чоғида халқимизнинг иқтисодий-маданий, сиёсий соҳаларда тафаккурини кенгайтириш, ёшлар тарбиясини янада юксак поғоналарга кўтаришда адабиётнинг роли катта эканлигини қайд этдилар. Ҳар бир мамлакатнинг тарихи ва маданиятини ўрганишда унинг адабиётга мурожаат этиш муҳимлиги айтилди.

Тadbирда депутатлар соҳага оид қонунчиликни тақомиллаштириш борасида олиб борилаётган ишлар тўғрисида ҳам тўхталиб ўтилди.

«Халқ сўзи».

Бандлик

24 минг киши иш билан таъминланди

Истиқболли лойиҳаларнинг ҳаётга татбиқ этилиши мамлакатимиз иқтисодиётини юксалтириш борасида, аҳоли бандчилигини таъминлаш ва турмуш шароитини яхшилашга хизмат қилиши шундан эътиборга молик.

Масалан, Андижон вилоятида биргина ўтган йилнинг ўзида жами 11,4 триллион сўмлик 510 та бизнес лойиҳаси рўйбга чиқарилиши натижасида 38 мингдан зиёд иш ўринлари яратилди.

Улардан бири — “Янги Андижон” шаҳрида фойдаланишга топширилган “Best ipex” корхонасида бугунги кунда 500 нафар киши муҳим иш жойига эга.

— Ишчиларнинг ойлик маоши 2 миллиондан 5 миллион сўмгача, — дейди корхона иш юритувчиси Замирахон Абдурахмонов. — Маҳсулотимизнинг асосий қисми экспорт қилиниши режалаштирилган. Бу амалга ошса, жамоанинг даромади янада ортади. Ҳозирча биринчи босқични ишга туширдик, тез орада ишчиларимиз сони 2 минг нафарга етади.

Маълумот ўрнида айтиш жоиз, ҳозирда Андижон вилоятида жадал суратда ривожланиб бораётган соҳалардан бири — текстиль ва тўқимачилик субъектлари сони 160 дан зиёд бўлиб, уларда 24 минг нафар ишчи-ҳодим меҳнат қилмоқда.

Саммижон ХУСАНОВ («Халқ сўзи»).

«ЖИГАРИМ МЕНГА ЎЗ ЖИГАРИНИ БЕРДИ»

Юртбошимиз ташаббуси асосида яратилган янги тизим кўплаб беморларни соғлом ҳаётга қайтармоқда.

Қисқа муддатда опа-сингил имтиёзли йўлланма асосида Академик В. Воҳидов номидagi Республика иختисослаштирилган хирургия илмий-амалий тиббиёт марказига юборилди. Камоллага унинг сингилси Дурдонанинг жигар бўлаги кўчириб ўтказилди.

Ҳозирги кунда опа-сингилларнинг соғлиги яхши. Жарроҳлик амалиёти учун сарфланган барча харажатлар Давлат тиббий сугуртаси жамғармаси томонидан тўлиқ қоплаб берилди.

Ўтган кунларни Дурдона шундай эслайди:

— Опамнинг оғир касал бўлганини эшитиб, ташвишга тушдик. Жарроҳлик амалиёти ўтказиш учун ҳаракат бошладик. Гудлук опамнинг сўлиб бораётганига жим қараб туролмасдик. Ўз фарзандини шу ҳолатда кўрган ота-онанинг хавотирини, кўйиб-ёнишини энди тасаввур қилаверинг! Аллоҳдан тинмай опам учун шифо сўрадик. Жигаримнинг тўқималари опамникига мос келганига жуда қувондим. Ҳеч иккиланмадим, опамга жигаримнинг бўлагини беришга қарор қилдик. Оилам, икки нафар фарзандим бор. Турмуш ўртоғим мени бу масалада кўплаб-қувватлади, руҳсат берди. Тўғриси, жарроҳлик натижаси мен учун қандай бўлар экан деб хавотирланиб, фарзандларим тақдирини ўйлаб, бир неча тунларни уйқусиз ўтказдим. Лекин опамга бўлган меҳрим кўрқувдан устун келди. Кейин жарроҳликни ўтказиш учун маблағ масаласи йўлимизга тўғаноқ бўлди. Пул тополмай, кредит олоқчи бўлиб юрган вақтимизда бу каби амалиётлар имтиёзли тартибда давлат томонидан қоплаб берилганини эшитдик. Бошида ишонмадик, сўраб-суриштирсак, рост экан. Бу — давлатимиз раҳбарли томонидан опамнинг ҳолатига тушган беморлар учун жуда катта имконият. Яратилган янги тизим уларни яна ҳаётга қайтармоқда.

— Жигар трансплантацияси амалга оширилиши тиббиётнинг юқори ривожланганлиги даражаси ҳақида далolat беради ҳамда чўқур билим ва малака, кўп маблағ талаб этади, — дейди Академик В. Воҳидов номидagi Республика иختисослаштирилган хирургия илмий-амалий тиббиёт маркази бош жарроҳи, профессор Миршавкат Акбаров. — Мазкур амалиётни бажариш учун ўрта ҳисобда 150 — 250 миллион сўм сарфланади. Имтиёзли тоифадаги беморлар учун бу харажатларни бюджет маблағлари ҳисобидан Давлат тиббий сугуртаси жамғармаси тўлиқ қоплаб бермоқда. Энди беморларнинг чет элга бориб даволанишига ҳолат қолмади. Ўйлаб кўринг, хорижда даволаниш бир қатор қийинчиликларни келтириб чиқаради. Ўртача 40 — 50 минг АҚШ доллари миқдоридagi маблағни бемор ўз ҳисобидан тўлайди. Қолаверса, беморга каммида 2-3 киши ҳамроҳлик қилади. Шифохона тўловларидан ташқари йўлқира, ижара ва овқатланиш учун ҳам анчагина харажат сарфланади.

Марказда ўтган йил ҳисобидан 25 нафар беморда жигар трансплантацияси амалга оширилди. Келгусида бундай амалиётлар нафақат республика марказларида, балки вилоятлардаги филиалларида ҳам ўтказилиши юзасидан чоралар кўрилкоқда.

Шифокорларимиз исроҳлашча, жигар кўчириб ўтказиш амалиёти бемор ка-

буирак етишмовчилигидан азият чеккан кўплаб юртдошларимиз қин-яқингача ана шундай ноёб жарроҳлик амалиёти учун илгор хорижий мамлакатларга даво истаб боришга мажбур эди. Юртимиз тиббиётдаги ижобий ўзгаришлар натижасида деярли барча мураккаб жарроҳлик амалиётлари, хусусан, яқин қариндошлар орасида буирак кўчириб ўтказиш шифокорларимиз томонидан муваффақиятли удаланмоқда. Мисол учун 2017 йилда 12 та буирак трансплантацияси амалга оширилган бўлса, ўтган йилда мазкур кўрсаткич 270 га етди. Бу каби амалиётлар сони ортиши сабабларидан бири Президентимиз та-

пул йиғиб юрганимизда бу каби амалиётлар Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан бажарилаётгани ҳақида эшитдик. Ана шу имтиёздан фойдаландик. Жарроҳлик амалиёти яхши ўтди, муоалалар ва тиббиёт ходимларининг илқ муомаласи менга катта куч бергани сабабли эртасига туриб юришга муваффақ бўлдим. Умуман, дунёга қайта келгандек эдим. Инсон қадр топган юрда яшаётганлигимдан фахрландим.

Маълумотларга кўра, инсон танаси аъзоларини кўчириб ўтказиш мураккаб жарроҳлик амалиёти ҳисобланиб, нафақат ўзимизда, балки дунёнинг бошқа мамлакатларида ҳам кўп харажатни талаб этади. Бундай амалиёт учун Ҳиндистонда ўртача 30 — 35 минг АҚШ доллари, Россияда 40 — 50 минг АҚШ доллари, Туркияда қарийб 60 — 70 минг АҚШ доллари миқдорда маблағ кетаяди. Бизда эса бу турдаги амалиётлар нисбатан арзон, ўрта ҳисобда 18 — 20 минг доллар. Аммо буни янглиш тушунамслик керак. Гап шундаки, мамлакатимизда бундай турдаги касаллик билан оғирган юртдошларимизни йўлланма асосида даволаш йўлга қўйилган бўлиб, давлат томонидан молиялаштирилади. Бунда фақат жигарнинг ёки буиракнинг донорлик текширувлари учун беморнинг оиласи маълум миқдорда маблағ сарфлайди холос.

Дарҳақиқат, янги Ўзбекистонда ҳар бир фуқаронинг саломатлиги давлат жиҳомисига олинмоқда. Давлат томонидан кафолатланган тиббий ёрдам

Шу ўринда қайд этиш керакки, Давлат тиббий сугуртаси жамғармаси 2022 йил давомида беморларнинг даволаниши учун Давлат бюджетидан 556 миллиард сўм йўналтирди. Хусусан, жамғарма билан шартнома тузган республика даражасидаги тиббиёт муассасаларидан бири — Академик В. Воҳидов номидagi Республика иختисослаштирилган хирургия илмий-амалий тиббиёт марказида йўлланма асосида 3 183 нафар имтиёзли тоифага кирувчи шахс даволанди ва 49 миллиард 872 миллион сўм миқдоридagi даволаш харажатлари жамғарма томонидан қоплаб берилди.

— Уй ишларини қилиб ўтиргандим, буригимдан қон кела бошлади, — деб эслайди Ирода. — Бошимда ҳам кучли оғриқ бор эди. Поликлиникага бордим. Тахлиллар топширдим, текширувлардан ўтдим. Буиракларим қуригани ҳақидаги хабардан ўзимни йўқотадим. Бир лаҳзада ўтган умрим ва ёлғизгина фарзандим кўз олдимга келди. Орадан вақт ўтди. Ота-онам хасталигимдан тушкунликка тушиб қолдик. Ҳар тарафдан ҳаракат бошладик, уйни сотиб бўлса ҳам давлатомаси, соғайиб кетса бўлди, дейишди қариндошларимиз. Тоғам донорлик қилдирган бўлди. Операция учун

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСАЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенати Кенгаши

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буортма Г — 141. 20 214 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нарҳда.

Телефонлар:
Девонхона 71-233-52-55;
Котибият 71-233-10-28; Эълонлар 71-232-11-15.

ТАХРИРИЯТГА КЕЛГАН ҚЎЁЗМАЛАР ТАҚРИЗ ҚИЛИНМАЙДИ ВА МУАЛЛИФГА ҚАЙТАРМАЙДИ.

Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

Газета таҳририят компьютер марказида термид хамда оператор А. Исмаилов томонидан сақланади.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — Р. Шеркулов.
Мусахҳиҳ — Ш. Машираббеков.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили:
Буок Турон кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 21.40

Топширилди — 23.30

1 2 3 4 5 6